

‘Wellink is blijkbaar bang dat hij het niet goed gedaan heeft’

De plotselinge roep om immuniteit ‘is niet bevorderlijk voor de autoriteit van DNB’.

Door Yvonne Hofs

Wat vindt u ervan dat DNB zo’n punt maakt van aansprakelijkheid?

‘Toen ik in 2005 met DNB hierover sprak, vonden ze het nog prima hoe de aansprakelijkheid wettelijk geregeld was. De laatste jaren zijn ze kennelijk op een ander spoor gekomen. Nu er een aantal slechte dossiers op tafel ligt (Icesave, ABN Amro, DSB Bank, red.) begint DNB ineens te roepen dat ze immuniteit moeten krijgen. Dat is niet bevorderlijk voor de autoriteit van de toezichthouder.’

Cees van Dam

extra wettelijke bescherming noodzakelijk maakt.

‘Toezicht op basis van principes leidt volgens mij niet tot meer procedures dan toezicht op basis van regels. Integendeel. Want als principes leidraad zijn voor het beleid hebben benadeelden minder concrete aanknopingspunten om bij de rechter aan te tonen dat DNB fout zat. Bovendien

Maar DNB wil zich bij haar toezicht voortaan minder laten leiden door de regeltjes en meer door morele principes. Dat zou het risico op schadeclaims verhogen, wat

heeft DNB dan nog meer beleidsruimte dan vroeger, en die beleidsvrijheid is juridisch vrijwel onaantastbaar.’

U ziet een verband tussen de kritiek waaraan DNB de laatste jaren blootstaat en Wellinks pleidooi voor meer wettelijke bescherming?

‘Ik vind het in elk geval een merkwaardige move van hem. Het lijkt een beetje alsof Wellink zich in zijn beleid vooral door angst laat leiden en niet door zijn overtuigingen. Bovendien is het aansprakelijkheidsrisico sinds 2005 niet groter geworden.’

‘Als DNB op haar eigen professionaliteit zou vertrouwen, heeft ze van schadeclaims weinig te vrezen. Voor zover mij bekend is DNB nooit tot

het betalen van een schadevergoeding veroordeeld. Het Amsterdamse Hof heeft onlangs in de Veer Palthe Voûte-zaak beslist dat DNB twee oud-bestuurders schadevergoeding moet betalen. Maar die zaak gaat naar de Hoge Raad dus daar is het laatste woord nog niet over gezegd.’

Er hangen DNB en Wellink nu anders een heleboel claims boven het hoofd, onder meer van gedupeerden van DSB en Icesave.

‘Wellink zou moeten weten dat de kans op succesvolle claims heel klein is. Je kunt in theorie dan wel aansprakelijk voor iets zijn, dat wil nog niet zeggen dat je dat in de praktijk óók bent. Als je ziet hoe Nederlandse rechters met de aansprakelijkheid van toezichthouders omgaan, hoeft

DNB zich weinig zorgen te maken. Rechters vinden bijvoorbeeld dat je niet van toezichthouders mag verwachten dat ze dingen doen waartoe ze niet bevoegd zijn, ook al zouden ze daardoor veel schade kunnen voorkomen. De Hoge Raad heeft DNB nu eenmaal een grote beleidsvrijheid toegekend. Het is daarom moeilijk te vatten dat Wellink zo bang is dat iedereen een claim tegen hem gaat indienen.’

Hoe verklaart u die angst?

‘Wellicht is hij onzeker geworden over de besluiten die hij genomen heeft en vraagt hij zich af of hij het wel goed heeft gedaan de afgelopen jaren. Als je het volgens de publieke opinie helemaal verkeerd hebt gedaan, kom je natuurlijk onder grote

druk te staan. In deze omstandigheden vindt hij die wettelijke aansprakelijkheid gevoelsmatig kennelijk toch een te groot risico.’

Wat vindt u van de verklaring die Wellink voor de commissie-De Wit heeft afgelegd?

‘Dat hij mensen die een schadeclaim tegen DNB indienen als goudzoekers kwalificeerde, was volkomen onterecht. In Nederland krijg je nooit meer vergoed dan de schade die je geleden hebt. Dat heeft helemaal niets met goudzoeken te maken. Als je zo’n uitspraak doet, besef je bovendien niet hoeveel tijd, geld en moeite het kost om zo’n claim in te dienen en jarenlange procedures te voeren. De drempel is zo hoog, dat mensen dat alleen doen als er grote fouten

zijn gemaakt. Als DNB haar zaakjes echt voor elkaar had, hebben die claims geen kans van slagen. Maar Wellink is blijkbaar bang dat hij het niet goed heeft gedaan en begint daarom potentiële claimers alvast in een kwaad daglicht te stellen. Ik vind dat ongepast.’

Een ander argument dat Wellink gebruikt om het voorzichtige optreden van DNB te rechtvaardigen, is het toezichthoudersdilemma: als DNB opzichtig ingrijpt bij een bank, verliezen de klanten hun vertrouwen en gaat de bank failliet, en als DNB niet ingrijpt, blijven misstanden bestaan en gaat de bank ook failliet.

‘Dat is inderdaad het klassieke probleem van een toezichthouder. Het gaat er dus eigenlijk om of de toe-

zichthouder genoeg heeft gedaan om te voorkomen dat een bank in die situatie verzeild raakt. Scheltema heeft DNB goede vragen gesteld. Was er een plan van aanpak? Wat hebben jullie dan concreet gedaan?’

‘De vraag is hoe robuust je als toezichthouder moet zijn in de aanpak van een kwetsbare bank. DNB had in het geval van DSB Bank wellicht geen reden om aan te nemen dat de bank zo snel failliet zou gaan.’

‘Het was de oproep van Lakeman die de ontwikkelingen in een stroomversnelling bracht. Daarmee is het voor de benadeelden moeilijker aan te tonen dat het slechte toezicht van DNB tot het faillissement van DSB Bank heeft geleid. Wat dat betreft mag Wellink Pieter Lakeman dankbaar zijn.’